

Lesbrief 3

Beroemd blijven

Vorbereiding

Doelen:

- De leerlingen leren zoveel mogelijk verschillende dingen te doen als je daar talent voor hebt, en dit al op school uit te proberen;
- De leerlingen leren dat het belangrijk is om met beide benen op de grond te staan en ervan te genieten als je beroemd bent;
- De leerlingen leren dat je goed moet letten op je imago en privacy, en dat auteursrecht je helpt met het kunnen geven van toestemming voor het gebruik van teksten en foto's met jouw afbeelding (portretrecht);
- De leerlingen leren mediawijs om te gaan met het gebruik van een foto waar zij zelf op staan en met foto's die zij maken waar anderen op staan.

Activiteitenoverzicht:

1. Voorkennis activeren + lesdoelen: 10 minuten;
2. Video bekijken en bespreken + discussie: 20 minuten;
3. Opdracht 'beroemd worden': 15 minuten.

Materiaal:

1. Achtergrondinformatie leerkracht;
2. Video Stephanie van Eer;
3. Werkblad les 3 – Beroemd worden;

Materiaal extra opdracht:

4. Video 'Auteursrecht bij foto's' + werkblad.

Inleiding – 10 min (klassenopstelling: groepjes)

Voorkennis activeren

Geef de klas een paar minuten om op te schrijven wat ze nog weten van de vorige les over beroemd worden. Bespreek na en vraag eventueel door.

Voorbeelden van antwoorden kunnen zijn: beroemd worden is geen doel opzich, dat je ook reclame (promotie) moet maken voor je werk, dat als je illegaal muziek downloadt, de maker niet betaald krijgt voor zijn harde werk, dat je muziek wel

zonder te betalen voor eigen gebruik mag draaien, maar dat je anders een vergoeding moet betalen.

Tijdens de eerste les hebben jullie een woordweb gemaakt over wat er belangrijk is als je beroemd wilt worden. Zijn daar nog nieuwe dingen bijgekomen na de tweede les? Wat waren ook alweer de tips van Armin als je beroemd wilde worden? [dat het belangrijk is dat je zelf iets maakt (muziek), dat het belangrijk is dat je iemand hebt die promotie voor je maakt]

Lesdoelen

Leg uit dat we het vandaag gaan hebben over de categorie 'acteurs'. Vertel de leerlingen de lesdoelen van deze les.

Kern – 20 min (klassenopstelling: groepjes)

Video

Bekijk de vlog van Tobias met Stephanie van Eer. Geef hierbij de volgende kijkvragen:

- Hoe is Stephanie beroemd geworden als actrice? [door haar allereerste tv-programma Spangas. Ze is daar terechtgekomen doordat ze auditie heeft gedaan voor de rol van Shirley];
- Wanneer is Stephanie begonnen met oefenen met haar talenten? [op de basisschool: zingen en dansen];
- Welke tips geeft Stephanie aan Tobias over beroemd worden? Noem er twee. [het is belangrijk dat je altijd met beide benen op de grond blijft staan en blijf ervan genieten, want het is hartstikke leuk];
- Wat is volgens Stephanie een nadeel van beroemd zijn? [je levert een deel van je privacy in].

Bespreek de vragen klassikaal.

Discussie

Aan het einde van zijn vlog vraagt Tobias aan Stephanie of hij een foto met haar mag gebruiken om reclame te maken voor zijn vlogs. Stephanie legt uit dat ze graag in de gaten wil blijven houden waar haar naam en foto precies voor gebruikt worden. Leg de klas uit dat er naast teksten, tekeningen en muziek, ook voor foto's een auteursrecht geldt. Als jij tijdens je vakantie foto's hebt gemaakt, heb je auteursrecht op deze foto's. Maar hoe zit het dan als iemand anders foto's van jou heeft gemaakt? Als je beroemd bent en dus geld kan verdienen met een foto waar jij op staat of anderen van jouw portret als beroemdheid willen profiteren, moet de

fotograaf of die ander eerst om jouw toestemming vragen.

Maar ook als je niet beroemd bent, hoef je het niet goed te vinden dat een foto waar jij herkenbaar op staat door een ander wordt gebruikt, als jij daar problemen mee hebt of kunt krijgen. Het auteursrecht heeft ook een 'portretrecht' om jouw privacy te beschermen tegen ongewenst gebruik van een foto waar jij herkenbaar op staat (portret).

Deel de klas in twee groepen. Leg uit dat jij drie klasgenoten jullie ziek meldden voor school, maar dat jullie die dag niet ziek in bed lagen. Jullie deden mee aan een straatvoetbaltoernooi en wonnen. Na afloop heb jij een foto gemaakt van je klasgenoten met de beker. Je staat zelf niet op de foto. Omdat je ontzettend trots bent op jullie overwinning, wil je de foto in de schoolkrant laten zetten. Projecteer de volgende stelling op het bord: *'Ik mag de foto van mijn vrienden delen, want ik heb het auteursrecht over de foto.'*

De klas gaat over deze stelling discussiëren. De ene groep is voor de stelling en de andere groep is tegen de stelling. Bespreek klassikaal na en leg uit: maak je een foto van je vrienden alleen voor eigen gebruik, dan hoef je geen toestemming te vragen. Wil je de foto van je vrienden delen op social media of publiceren in de (school)krant, dan moet je je wel afvragen of het kan dat iemand daar bezwaar tegen kan hebben. Als je iedereen kent die op de foto staan, is het natuurlijk simpel om hun voor de zekerheid eerst om toestemming te vragen. Als je niet iedereen kent die op de foto staat, dan moet je in ieder geval even goed nadenken of die onbekende personen er problemen mee kunnen krijgen dat zij op deze foto staan afgebeeld. Als het heel duidelijk is dat iemand daar last mee kan krijgen omdat uit de foto blijkt dat hij of zij iets doet dat niet mag, dan moet je dat nooit zonder toestemming doen. Soms is dat niet heel duidelijk, blijkt wellicht ook uit de discussie. Het is al heel goed als de leerling even nadent voordat hij/zij een foto van iemand anders zonder diens toestemming publiceert of deelt. De persoon die herkenbaar is afgebeeld heeft namelijk via het auteursrecht recht op bescherming van zijn privacy, dat heet portretrecht.

→ Let op: wil je je klas meer leren over auteursrecht? Laat ze dan aan de slag gaan met de extra opdracht 'Auteursrecht bij foto's' (20 min.). Hierbij kijken de leerlingen een nieuwe video van vlogger Tobias. Vervolgens lezen ze een leestekst, waar ze

opdrachten bij moeten maken. Zie 'Extra opdracht video auteursrecht' aan het einde van deze lesbrief.

Slot – 10 min (klassenopstelling: groepjes)

Opdracht 'beroemd worden'

Leg uit dat ieder groepje goedkeuring heeft gekregen voor hun plan om beroemd te worden (werkblad les 2). Misschien is een aantal groepjes zelfs al begonnen met de uitvoering van hun plan. Vandaag gaan we verder nadenken over een ander belangrijk onderdeel van beroemd worden, namelijk hoe maak je promotie (reclame) voor jezelf? Jullie gaan een foto van je groepje maken om die te kunnen gebruiken ter promotie. Deel werkblad 3 uit en laat de leerlingen aan de slag gaan. Tijdens de presentatieles (les 4) moeten ze aan het begin of het einde van hun presentatie hun groepfoto laten zien.

Extra opdracht 'Video auteursrecht' – 20 min

Laat de video over auteursrecht bij foto's zien. Ga daarna in gesprek met de leerlingen. Enkele vragen om het gesprek aan te gaan met de leerlingen:

- Wat is er gebeurd in de video?
- Is het een leuke en goede wedstrijd? Waarom wel of niet?
- Wat vind je van de reactie van het zusje van Tobias? Terecht?
- Wat zou Tobias aan kunnen passen, waardoor de wedstrijd wel eerlijk en goed is?

[Verwijzing werkblad Auteursrecht bij foto's](http://teachersinmedia.s3.amazonaws.com/auteursrechts/les%204%20opdrachten.pdf)

<http://teachersinmedia.s3.amazonaws.com/auteursrechts/les%204%20opdrachten.pdf>

Laat de leerlingen de leestekst van het werkblad 'Auteursrecht bij foto's' lezen en opdracht 1 maken. Ze mogen dit zelfstandig of in duo's doen.

Bespreek de vragen klassikaal.

Wil je je leerlingen na deze les nog meer leren over auteursrecht?

Bekijk dan ook eens het lespakket 'Auteursrecht ontdekken' op KlasseTV. Wijs je

leerlingen op de website www.auteursrechtvoorjou.nl met alle voor kinderen nuttige informatie over auteursrecht, geschikt gemaakt voor groep 7/8. Nuttige praktische informatie voor docenten over bestaande regelingen voor onderwijsgebruik zijn te vinden op www.onderwijsauteursrecht.nl.